

REFERAT DE APROBARE

Județul Ilfov	
Primăria Orașului Popești-Leordeni	
Registratura Generală	
INTRARE	Nr. 13597
IEȘIRE	
Ziua. 11	Luna 03 Anul 2024

Fortul X Leurdeni din orașul Popești-Leordeni este un imobil cu valoare istorică deosebită pentru capitală și pentru istoria militară din perioada de modernizare a României.

Fortul X este unul dintre cele 36 de puncte strategice de apărare a Bucureștiului (18 forturi și 18 baterii) care formau o centură de fortificații – cunoscută și sub denumirea de „Cetatea Bucureștilor” – menită să apere capitala în caz de conflict armat. Construite la finalul secolului XIX, la comanda Regelui Carol I, după proiectul arhitectului belgian Henri Alexis Brialmont (autor al fortificațiilor orașelor Liege, Namur și Anvers), forturile și bateriile se constituie într-o mărturie a eforturilor din perioada monarhică de protejare a celui mai important oraș al Vechiului Regat. Abandonate, aflate în diferite situații privind regimul de proprietate și starea de conservare, aceste elemente de fortificație necesită lucrări urgente de punere în siguranță, conservare și restaurare și, nu în ultimul rând, punere în valoare prin integrarea într-un circuit turistic dedicat.

Clasarea acestor forturi și baterii, solicitată încă din 2010, nu s-a îndeplinit decât parțial, singurele care beneficiază în prezent de protecția legală a monumentelor istorice fiind Fortul 4 Tunari (cod IF-II-m-B-21072), Fortul 13 Jilava (cod IF-II-m-A-21037), Bateria intermediară 6-7 Afumați (cod IF-II-m-B-21070) și Bateria intermediară 4-5 Tunari (IF-II-m-B-21071). Clasarea „Cetății Bucureștiului” nu doar că ar proteja din punct de vedere legal acest patrimoniu istoric și militar, ci ar deschide posibilitatea accesării unor finanțări naționale sau europene prin care s-ar putea remedia situația actuală a forturilor și bateriilor, respectiv s-ar putea îmbunătăți considerabil starea de conservare.

Fortul X Leurdeni răspunde cerințelor și criteriilor de evaluare necesar a fi îndeplinite în vederea clasării în Lista Monumentelor Istorice. Astfel, la o simplă evaluare preliminară realizată în concordanță cu prevederile OMCC 2260/2008, imobilului i se pot acorda:

- I. Calificativ **mediu/mare** în baza criteriului vechimii, așa cum este acesta definit în normele metodologice de clasare și inventariere, imobilul fiind ridicat în perioada antebelică.

- II. Calificativ **foarte mare/mare** în baza criteriului referitor la valoarea arhitecturală, artistică și urbanistică, „Cetatea Bucureștilor” și Fortul X Leurdeni în sine reprezentând o contribuție arhitectural-urbanistică și militară deosebită pentru modernizarea și apărarea Bucureștiului și reprezentând piese de importanță vădită și martore ale unui complex arhitectural reprezentativ pentru epoca și arhitectura antebelică din sudul României, pentru programul de dezvoltare, politica urbană și tipologia construcțiilor de apărare din aceeași perioadă istorică. Valoarea arhitecturală a tuturor forturilor și bateriilor este incontestabilă, proiectul și execuția lor fiind asigurate de profesioniști de renume în epocă, autori ai unor lucrări similare în vestul Europei. În ciuda fragmentării parcelelor istorice și a unei stări de conservare în general precare, imobilele ce compun „Cetatea Bucureștilor” și, în mod particular pentru solicitarea de față – Fortul X Leurdeni – prezintă coerență planimetrică și structurală și, nu în ultimul rând, o relație de apartenență un ansamblu militar de excepție, parțial clasat în Lista Monumentelor Istorice.
- III. Calificativ **foarte mare** în baza criteriului referitor la frecvență (raritate și unicitate), linia de fortificații și Fortul X Leurdeni în sine reprezentând elemente arhitecturale, urbanistice și militare unicate în România și printre puținele similare realizate în aceeași perioadă de timp în Estul Europei. Fiecare dintre bateriile și forturile încă păstrate în teren prezintă particularități de construcție și adaptări la teren, respectiv urme ale activităților și evenimentelor ce au avut loc mai mult sau mai puțin programatic în aceste spații (depozitări, explozii, torturi etc.)
- IV. Calificativ **foarte mare** în baza criteriului referitor la valoarea memorial-simbolică, imobilul fiind legat de personalitatea Regelui Carol I și a arhitectului belgian Henri Alexis Brialmont, respectiv de eforturile de modernizare a României după model occidental și de apărare a capitalei Regatului în caz de conflict armat. Un studiu aprofundat al „Cetății București” și al Fortului X Leurdeni în special poate aduce noi elemente în

legătură cu istoria, evoluția și evenimentele istorice petrecute în aceste locuri.

Având în vedere toate aceste aspecte, considerăm că este datoria și responsabilitatea noastră, a Consiliului local, să solicităm clasarea în vederea protejării, prin punerea sa sub protecția legală a monumentelor istorice, a acestui reper național și martor al moștenirii culturale a regiunii București-Ilfov.

Mai mult, această acțiune ar putea contribui în mod direct și semnificativ la îndreptarea unor greșeli din trecut și ar oferi posibilitatea atragerii unor fonduri destinate restaurării și integrării liniei de fortificații într-un context urbanistic nou, sensibil la valorile culturale și istorice.

Potențialul turistic și cultural al acestui este remarcabil, el putând fi restaurat pentru a găzdui expoziții, evenimente artistice și culturale, precum și alte tipuri de activități care pot contribui la dezvoltarea turistică a zonei, așa cum s-a făcut deja în multe alte orașe ale lumii care au astfel de obiective turistice. Mai mult, alături de celelalte forturi și baterii din jurul Bucureștiului, ele constituie un ansamblu cultural care poate deveni un obiectiv turistic important pentru zona București-Ilfov.

În plus, terenurile extinse din jurul forturilor pot fi ecologizate și reamenajate, astfel încât să devină un loc de relaxare și petrecere a timpului liber pentru locuitorii din Popești-Leordeni care nu beneficiază de astfel de zone în oraș, fiind nevoiți să se îndrepte spre alte localități din Ilfov sau sectoare din București.

Având în vedere toate aceste aspecte, observând semnificația istorică și culturală a acestei clădiri, vechimea lor și ținând cont de importanța pe care o au pentru comunitate, considerăm că se impune începerea demersurilor prevăzute de Legea 422/2001 în vederea clasării în regim de urgență a acestei fortificații ca monument istoric.

GRUPUL DE CONSILIERI LOCALI USR:

1. Barbu Constantin

2. Bazac Daniel

3. Dumitrescu Bujor

4. Enache Alina Simona

5. Horeanu Alexandru

6. Nistor Andrei

7. Păun Ana - Cyntia